

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้อ้างอิงตาม Part B ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2560

ตัวอย่างเพื่อประกอบความเข้าใจนี้อ้างอิงตาม Part B ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(Part B: Illustrative Examples and Implementation Guidance (Bound volume 2018 Consolidated without early application))

อ้างอิง Part B: (D2): Regular way purchase or sale of a financial asset

วันที่เผยแพร่: 25 กุมภาพันธ์ 2562

D.2 การซื้อหรือการขายสินทรัพย์ทางการเงินตามวิธีปกติ

D.2.1 วันที่มีการตกลงวันซื้อขายหรือวันที่มีการส่งมอบ: มูลค่าที่ใช้บันทึกการขายซื้อ การบันทึกบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขาย หรือวันที่มีการส่งมอบเกี่ยวข้องกับการซื้อสินทรัพย์ทางการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 อย่างไร?

ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการใช้หลักการบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขายหรือวันที่มีการส่งมอบ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 สำหรับการซื้อสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่ 29 ธันวาคม 20x1 บริษัทตกลงซื้อสินทรัพย์ทางการเงินมูลค่า 1,000 บาท ซึ่งเป็นมูลค่ายุติธรรม ณ วันซื้อ โดยต้นทุนการทำรายการไม่มีสาระสำคัญ ในวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 (วันสิ้นสุดรอบปีบัญชี) และวันที่ 4 มกราคม 20x2 (วันส่งมอบ) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์เท่ากับ 1,002 บาท และ 1,003 บาท ตามลำดับ โดยมูลค่าที่ใช้บันทึกสินทรัพย์ทางการเงินจะขึ้นอยู่กับการจัดประเภทสินทรัพย์ และการเลือกใช้หลักการบัญชีระหว่างวันที่มีการตกลงซื้อขายหรือวันที่มีการส่งมอบ ตามที่แสดงในตารางด้านล่าง

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การบัญชีตามวันที่มีการส่งมอบ			
ยอดคงเหลือ	สินทรัพย์ทางการเงินที่ วัดมูลค่าด้วยราคาทุน ตัดจำหน่าย	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัด มูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ อื่น	สินทรัพย์ทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่า ยุติธรรมผ่านกำไร หรือขาดทุน
29 ธันวาคม 20x1			
สินทรัพย์	-	-	-
ทางการเงิน			
หนี้สินทางการเงิน	-	-	-
31 ธันวาคม 20x1			
ลูกหนี้	-	2	2
สินทรัพย์	-	-	-
ทางการเงิน			
หนี้สินทางการเงิน	-	-	-
กำไรขาดทุน			
เบ็ดเสร็จอื่น (การ	-	(2)	-
ปรับมูลค่ายุติธรรม)			
กำไรขาดทุนสะสม			
(ผ่านกำไรหรือ	-	-	(2)
ขาดทุน)			
4 มกราคม 20x2			
ลูกหนี้	-	-	-
สินทรัพย์	1,000	1,003	1,003
ทางการเงิน			
หนี้สินทางการเงิน	-	-	-
กำไรขาดทุน			
เบ็ดเสร็จอื่น (การ	-	(3)	-
ปรับมูลค่ายุติธรรม)			
กำไรขาดทุนสะสม			
(ผ่านกำไรหรือ	-	-	(3)
ขาดทุน)			

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขาย			
ยอดคงเหลือ	สินทรัพย์ทางการเงินที่ วัดมูลค่าด้วยราคาทุน ตัดจำหน่าย	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัด มูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ อื่น	สินทรัพย์ทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่า ยุติธรรมผ่านกำไร หรือขาดทุน
29 ธันวาคม 20x1			
สินทรัพย์	1,000	1,000	1,000
ทางการเงิน			
หนี้สินทางการเงิน	(1,000)	(1,000)	(1,000)
31 ธันวาคม 20x1			
ลูกหนี้	-	-	-
สินทรัพย์	1,000	1,002	1,002
ทางการเงิน			
หนี้สินทางการเงิน	(1,000)	(1,000)	(1,000)
กำไรขาดทุน			
เบ็ดเสร็จอื่น(การ ปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	(2)	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	-	-	(2)
4 มกราคม 20x2			
ลูกหนี้	-	-	-
สินทรัพย์	1,000	1,003	1,003
ทางการเงิน			
หนี้สินทางการเงิน	-	-	-
กำไรขาดทุน			
เบ็ดเสร็จอื่น(การ ปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	(3)	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	-	-	(3)

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

D.2.2 วันที่มีการตกลงซื้อขายหรือวันที่มีการส่งมอบ: มูลค่าที่ใช้บันทึกการขาย

การบันทึกบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขาย หรือวันที่มีการส่งมอบเกี่ยวข้องกับการขายสินทรัพย์ทางการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 อย่างไร?

ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการใช้หลักการบัญชีตามวันที่มีการซื้อขาย และวันที่มีการส่งมอบตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 สำหรับการขายสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่ 29 ธันวาคม 20x2 (วันซื้อขาย) บริษัทเข้าทำสัญญาขายสินทรัพย์ทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมเท่ากับ 1,010 บาท โดยที่มีการส่งมอบสินทรัพย์ทางการเงินหนึ่งปีก่อนหน้า ด้วยมูลค่าเท่ากับ 1,000 บาท และมูลค่าตามบัญชีเท่ากับ 1,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 20x2 (วันสิ้นสุดรอบปีบัญชี) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินเท่ากับ 1,012 บาท และ ณ วันที่ 4 มกราคม 20x3 (วันส่งมอบ) มูลค่ายุติธรรมเท่ากับ 1,013 บาท ทั้งนี้มูลค่าที่ใช้บันทึกบัญชีขึ้นอยู่กับการจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน และการเลือกใช้หลักการบัญชีระหว่างวันที่มีการซื้อขาย หรือวันที่มีการส่งมอบ ตามที่แสดงในตารางด้านล่าง (ไม่ได้คำนึงถึงค่าเผื่อผลขาดทุนและรายได้ดอกเบี้ยจากสินทรัพย์ทางการเงิน ในตัวอย่างนี้)

ทั้งนี้จะไม่มีการบันทึกการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่ถูกขายตามวิธีปกติในงบการเงินระหว่างที่มีการวันขายและวันที่มีการส่งมอบ แม้ว่าบริษัทจะใช้การบัญชีวันที่มีการส่งมอบ เนื่องจากสิทธิในการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของผู้ขายสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่มีการตกลงซื้อ

การบัญชีตามวันที่มีการส่งมอบ			
ยอดคงเหลือ	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน
29 ธันวาคม 20x2			
ลูกหนี้	-	-	-
สินทรัพย์ทางการเงิน	1,000	1,010	1,010
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (การปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	10	-
กำไรขาดทุนสะสม			

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การบัญชีตามวันที่มีการส่งมอบ			
ยอดคงเหลือ	สินทรัพย์ทางการเงินที่ วัดมูลค่าด้วยราคาทุน ตัดจำหน่าย	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัด มูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ อื่น	สินทรัพย์ทางการเงินที่ วัดมูลค่าด้วยมูลค่า ยุติธรรมผ่านกำไรหรือ ขาดทุน
(ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	-	-	10
31 ธันวาคม 20x2			
ลูกหนี้	-	-	-
สินทรัพย์ ทางการเงิน	1,000	1,010	1,010
กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น (การ ปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	10	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	-	-	10
4 มกราคม 20x3			
กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น (การ ปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	-	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	10	10	10

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

การบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขาย			
ยอดคงเหลือ	สินทรัพย์ทางการเงินที่ วัดมูลค่าด้วยราคาทุน ตัดจำหน่าย	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัด มูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ อื่น	สินทรัพย์ทางการเงินที่ วัดมูลค่าด้วยมูลค่า ยุติธรรมผ่านกำไรหรือ ขาดทุน
29 ธันวาคม 20x2			
ลูกหนี้	1,010	1,010	1,010
สินทรัพย์ ทางการเงิน	-	-	-
กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น (การ ปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	-	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	10	10	10
31 ธันวาคม 20x2			
ลูกหนี้	1,010	1,010	1,010
สินทรัพย์ ทางการเงิน	-	-	-
กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น (การ ปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	-	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือ ขาดทุน)	10	10	10

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ยอดคงเหลือ	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน
4 มกราคม 20x3			
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (การปรับมูลค่ายุติธรรม)	-	-	-
กำไรขาดทุนสะสม (ผ่านกำไรหรือขาดทุน)	10	10	10

D.2.3 การบัญชีตามวันที่มีการส่งมอบ: การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ใช่เงินสด

ถ้าบริษัทรับรู้การขายสินทรัพย์ทางการเงินตามวันที่มีการส่งมอบ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่จะได้รับเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ใช่เงินสดที่ขายออกไปจะถูกรับรู้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 ย่อหน้าที่ 5.7.4 หรือไม่?

การรับรู้ขึ้นอยู่กับหลักการบัญชีของสินทรัพย์ที่จะได้รับ ถ้าเลือกใช้การบัญชีตามวันที่มีการส่งมอบต้องบันทึกการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่จะได้รับตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 อย่างไรก็ตาม ถ้าบริษัทเลือกใช้การบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขายกับสินทรัพย์ทางการเงินที่จะได้รับสินทรัพย์นั้นจะถูกรับรู้ในวันที่มีการตกลงซื้อขาย ตามที่อธิบายในมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 ย่อหน้าที่ B3.1.15 ซึ่งจะต้องบันทึกหนี้สินในจำนวนที่เท่ากับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินที่จะส่งมอบ

ตัวอย่าง : ณ วันที่ 29 ธันวาคม 20x2 (วันซื้อขาย) บริษัท A ได้ทำสัญญาขายตัวเงินรับ A ซึ่งวัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย โดยจะแลกเปลี่ยนกับหุ้นกู้ B ที่มีวัตถุประสงค์ในการถือไว้เพื่อค้า และวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม โดย ณ วันที่ 29 ธันวาคม สินทรัพย์ทั้งสองมีมูลค่ายุติธรรมเท่ากับ 1,010 บาท ขณะที่ราคาทุนตัดจำหน่ายของตัวเงินรับ A เท่ากับ 1,000 บาท ทั้งนี้ บริษัท A ใช้การบัญชีตามวันที่มีการส่งมอบสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย และใช้การบัญชีตามวันที่มีการตกลงซื้อขายสำหรับสินทรัพย์ที่วัดด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมและถือไว้เพื่อค้า โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X2 (วันสิ้นสุรอบปีบัญชี) มูลค่ายุติธรรมของตัวเงินรับเท่ากับ 1,012 บาท ขณะที่มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้เท่ากับ 1,009 บาท และ ณ วันที่ 4 มกราคม 20X3 มูลค่ายุติธรรมของตัวเงินรับเท่ากับ 1,013 บาท ขณะที่มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้ B เท่ากับ 1,007 บาท ซึ่งจะมีการบันทึกบัญชีดังนี้:

ตัวอย่างประกอบความเข้าใจนี้ ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

29 ธันวาคม 20X2

หน่วย: บาท

Dr. หุ้นกู้ B

1,010

Cr. เจ้าหนี้

1,010

31 ธันวาคม 20X2

หน่วย: บาท

Dr. ขาดทุนจากการปรับมูลค่ายุติธรรม

1

Cr. หุ้นกู้ B

1

4 มกราคม 20X3

หน่วย: บาท

Dr. เจ้าหนี้

1,010

Dr. ขาดทุนจากการปรับมูลค่ายุติธรรม

2

Cr. ตัวเงินรับ A

1000

Cr. หุ้นกู้ B

2

Cr. กำไรที่เกิดขึ้นจริง

10